

rie van het
model van
landen zulke
eenvoer hun
beschouwt
uit politiek
te leven kan
en politiek
vorden, maar
en het Cal-
slotte toch
leed de his-
e in drie pe-
1918, van
dijt hij.

revolutie van
1919 feitelijk
katie zijn —
atie der vrij-
door de groote
elijke, immers
en de lieden
hebben hun
Zoo kwam
oor niet alleen
aan de Onaf-
verdoemenen
vielen weg en
vee, sinds 1867

de politiek een
orden zijn ech-
politieke orga-
en moeilijkheid
e in Augustus
reactie kwam
sch-Katholieke
s mogelijk kon
sch-Katholieke
nt van de ge-
ke politiek en
male regime in
Protestantsche
Katholieke tint
den werd zoo-
a Gereformeer-
procent tot de
vele intellecta-
voelden, kunnen

de Joden zeer
ij uit patriott-
ien gaan. Maar
nationale partij
— ook niet in
og steeds, ook
wat nu? Want
rker, dat tegen
rende moderne
e en sociaal-
uitdringen en
de klerikale, ar-
meerde staats-
elen meer kun-

ti-revolutionaire
rijde gezand. In
eging „officieel“
ij ook den Cal-
apest opgericht
e der menschen
Maar na afloop
et dankbaarheid
vatharheid der
gewoon is toe-
al — want het
D.V. tot eigen
gen zelfstandige
grondslag op te
eren slagen, dan
het Hongaarsche
ch en kerkelijk
moedig, maar tot
end hart voort-

prof. Sebestyen
storisch oogen

n stoeren strij-

Islam en Indië
n heeft kunnen
den Islam.

eweldige kruit-
pellen, waarop

ag noodzakelijk
aandacht te

ekblad voor Ne-
le beschouwing

ele onrust gaan
Het voor de
wereld door: dat

Turkije en de
urkije: a-religieus

den Khalif, be-

icht dat de Moh-

ad en een nieuw
beginselen geba-

roerd

elijk zou worden

En nu — om den beker vol te maken! — de be-
langrijke verklaring van Turkije's president op het
Volksparij-congres in het laatst van October ge-
houden:

„De Turksche staat is volkomen a-religieus.
Nog bestaat er een grondwettelijke bepaling, waar-
bij de Mohammedaanse godsdienst tot staatsgod-
dienst wordt verklaard; drie jaar geleden toch, bij de
vaststelling van de nieuwe grondwet was zulk een
bepaling bij wijze van overgang noodig.
Deze bepaling zal echter bij de eerste
gelegenheid de beste uit de grondwet
worden geschrapt.“

Zou deze schokkende mededeeling niet anders dan
verwondering hebben gehaald?

Het zal wel ontstellend hebben gewekt. De
orthodox-Islamitische wereld zal zich ontzet hebben
afgevraagd: „waar gaan we heen?“ De verklaring
moet dan niet bedoelen een anti-godsdienstige
stemming tot uiting te doen komen, „slechts“ een
a-religieuze gezindheid, die slechts met zich mee
zou brengen „een volkomen vrijmaking van het nieuwe
Turkije op godsdienstig gebied“, de orthodoxe Islam
moet hiertoe wel zien een zoodanig verval, ja afval
van de heilige wetten en gewoonten, dat zij het ergste
zal moeten vreezen.

De zoo nauwe band tusschen Turkije en Khalifaat
en Islam sinds honderdtallen van jaren gelegd, wordt
nu ruwweg doorgesneden. Een begrip van godsdienst-
vrijheid — bij den Islam in wazen onbekend — wordt
hier rücksichtsloos aangevallen, gepropageerd en binnen
afzienbaren tijd in praktijk gebracht.

Voor velen moet de vaste grond onder de voeten
wegvallen. Alle vastigheid is weg en te verwachten
is, dat velen, — nu de staat hen is voorgegaan —
ook zelf voor eigen leven de lijnen doorrekken en zelf
elken band met den Islam zullen doorsnijden.

De verschijnselen doen zich al voor.

De Loc. van 22 Nov. meldt dienaangaande:

„Men zegt, dat deze houding van den Gazi —
de consequentie van zijn religieus-onverschillig stand-
punt sedert de beëindiging van den onafhankelijk-
heidsoorlog — niet zonder invloed is gebleven. Het
moskeebezoek zou aanzienlijk verminderd zijn, de
stipite navolging van voorschriften aanmerkelijk ver-
zwakt. De Gazi zelf moet na den onafhankelijkheids-
oorlog geen voet meer in een moskee gezet hebben,
en er wordt verhaald van een ministerraad, waarin
een der ministers een kanonieke wet aanhaalde om
Moestafa Kemal's politiek te bestrijden. De Gazi moet
toen den Koran gegrepen, die in een hoek van de
kamer gegooid en gezegd hebben dat „de vooruit-
gang niet mag worden tegengehouden door wetten
en regelen, vastgesteld ten behoeve van een ver-
gane generatie.“

Daargelaten of zulk een tafereel zich inderdaad
heeft afgespeeld, mag men met belangstelling gade-
slaan hoe de Turksche onderdanen zich gedragen
na de jongste beslissing van hun dictator.“

Indien waar mocht zijn wat hier van den Gazi
met den Koran verteld wordt, zal de breuke wel zoo
volkomen mogelijk zijn, en dan zal Turkije niet meer
het land kunnen zijn, waarnaar de Moh. met een
zeker reikhalzend verlangen, naar uit zal zien als „de
bevrijder“. Dan zal ook voor Indië het gevaar van
Turksche propaganda, waarvoor men nog in de oor-
logsjaren zoo bang was, verdwenen zijn.

Dan zal vermoedelijk de betekenis of van Egypte
of van Hedjaz op politiek gebied toenemen en zullen
de oogen der Moh. wereld zich bij voorkeur denklijk
richten naar het rijk van Ibn Saoud. Sic transit gloria!

Zullen ook de andere Islamitische centra de ge-
volgen van deze crisis ondergaan?

Zoo ja, dan zal dit na zich slepen, dat eener-
zijds het fanatisme in de Islamitische orthodoxie
sluigt en anderzijds vele Mohammedanen voor den
Islam verloren gaan.

Onze Zending moet paraat staan om deze ver-
deeldheid aan te grijpen, ten einde de wankelenden
aan te bieden de vastheid van het evangelie van
Jezus Christus, die gisteren en heden dezelfde
blijft en tot in alle eeuwigheid.

De Vrijdenkerij in Zwitserland.

Gelijk overal valt ook de Vrijdenkerij in Zwi-
tserland in haar eigen zwaard.

In een propaganda-blad verklaart de „Freizeistige
Vereinigung“:

„Vrijzinnig noemen wij onze wereld- en levens-
beschouwing, wij zij niet aan leerstellingen (dog-
ma's) van welken aard ook gebonden is.“

Maar daarop volgt onmiddellijk:

„Vrijdenker is 1. wie onder afwijzing van elk
wonder- en „Jenseits“-geloof, de overtuiging is toe-
gedaan, dat alles wat is en geschiedt, op natuurlijke
oorzaken berust, welke wetenschappelijke hulp-
middelen, bloot te leggen en te verklaren zijn;
2. wie de overtuiging is toegedaan, dat onze ide-
alen en onze zedelijke beginselen geen bovenna-
tuurlijke fundering en rechtvaardiging behoeven,
maar onduidelijk en consequent uit de wer-
kelijkheid, vrij van vooroordeelen verstaan, en uit
de waardeering van ons aardse leven als ons
eenig en uitsluitend bestaan, voortvloeien.“

De „Reformierte Schweizer Zeitung“ zegt het
bare van deze tegenstrijdige enormiteiten.

Het verhaast, dat de „vrijdenkers“ zelfs van
logisch standpunt uit niet inzien, dat zij zichzelf
oordeelen.

Alleen dan neemt onze verbazing een eind,
wanneer wij gedachtig worden aan de voorzeggung,
dat God een kracht der dwaling zal zenden, zoodat
zij de leugen gelooven.

Een brochure van prof. Machen.

Prof. Machen van Princeton behoeven wij niet
meer aan onze lezers voor te stellen.

Deze stoere strijder voor de Calvinistische we-
reld- en levensbeschouwing in Amerika denkt er
niet aan de wapens neer te leggen.

In Mei zal erover beslist moeten worden of de
„Board of Directors“ (wij zouden zeggen: de Cu-
ratoren, die met het geestelijk toezicht zijn belast)
en de „Board of Trustees“ (wij zouden zeggen: de
Directeuren, die voor het stoffelijke hebben te
zorgen) van het Seminarie te Princeton tot een
college zal worden opgesmolten.

De „Curatoren“ zijn onverdacht orthodox, onder
de „Directeuren“ zijn onderscheiden liberale ele-
menten. Worden die colleges vereenigd, dan is
het slechts een kwestie van tijd, dat het modernisme
en de halven of gelijk zij zich bij voorkeur noemen
„de gematigden“ de overhand zullen behalen. En
dan is het met de orthodoxie van Princeton
gedaan.

Om dat zoo mogelijk te voorkomen heeft prof.
Machen een strijdschrift gepubliceerd onder den
titel: „The attack on Princeton Seminary“, d.i. de
aanval op het seminarie te Princeton.

De Tanis wijdt er in „The Banner“ een artikelje
aan. Daaruit vernemen wij, dat prof. Machen er
met alle kracht op aandringt, dat de vereeniging
van die twee colleges niet zal worden verwerke-
lijkt. En hij verheelt het motief niet, wat hem
daarbij drijft.

Hij vraagt of de liberalen, die de meeste Presby-
teriansche seminaries meer of minder onder hun
controle hebben, nu nog niet bevredigd zijn? Waar-
om kan aan de orthodoxe groep niet één semi-
nary worden toegestaan?

Uit deze enkele gegevens blijkt wel, dat prof.
Machen in deze brochure warm loopt. En geen
wonder!

De kwestie van het to be or not to be van de
orthodoxie in de Presbyteriansche kerk is hier
in het geding.

Bij al den laster, welken prof. Machen om zijn
niets ontziend optreden reeds moest ondervinden,
komt nog deze, dat hij om zijn niets ontziend op-
treden in „The Congregationalist“ werd geschilderd
voor „an intellectual, theological and spiritual Pha-
rize“, dus: een intellectuele, theologische en
geestelijke Farizeër.

Alzoo dezelfde scheldterm als waarmee de strij-
ders voor de eere Gods in ons land zoo dikwijls
worden gegriefd.

Gegriefd zelfs door zulken, die overigens dicht
bij hen staan.

Moge prof. Machen zich gelukkig achten om
Christus' wil zoó te worden gesmaad.

In de Am. „Wachter“ teekent Ds G. D. de Jong
hierbij nog aan: „Uit bovenstaande kunt gij af-
leiden, dat Satan zijne handlangers nog bezig
houdt om van de kinderen Gods kwaad te spreken.
De vijanden van Christus en Zijn rijk doen zich
doorgaans zeer vriendelijk en voorkomend voor.
Zij willen geen strijd en verdeeldheid, maar vrede
en broederlijke liefde en toegenegenheid. Het mocht
wat! Als gij de wereld met rust laat, zal zij u het
leven niet bemoeilijken. Zoodra echter positie tegen
haar wordt ingenomen, wordt de vijandschap open-
baar en men ontziet zich niet als een kwajouwen
uit de achterbuurt scheldwoorden ter verdediging
te kiezen.“

HEPP.

PERSCHOUW.

„Incognito“.

Ds P. v. Dijk zegt in „Zeeuwsche Kb.“ een uit-
drukking in een radio-preek gehoord te hebben, die
ongeveer hierop neerkwam (ik heb het blad niet
meer ongeschonden in mijn bezit), dat God op
Kerstfeest incognito op de wereld en tot ons
kwam. Ds v. Dijk zegt van deze uitspraak:

Is ze juist?

Het (Groot) Woordenboek der Ned. Taal verklaart
het woord incognito op deze manier:

„Het wordt gebruikt inzonderheid met betrekking
tot vorstelijke personen. . . ., wanneer deze niet in hun
eigenlijk karakter herkend of erkend wenschen
te worden; en beteekent „zonder zich te laten kennen,
onder bedekking van of met ontveining van zijn wa-
ren naam, titel of hoedanigheid.“

In algemeen en vrijer gebruik. . . „zonder gekend
te worden, zonder bekend te zijn. . . .“

We hebben dus reden om van Gereformeerde zijde
rechtvaardige kritiek op die uitdrukking te oefenen.

Een vorst die incognito reist, wenscht hulde te voor-
komen; wil niet dat men hem in zijn vorstelijkheid
kent.

Een vorst die incognito reist, onttrekt zich juist aan
de openbaring.

En de Schrift leert juist dat God zich in Christus
heeft geopenbaard.

Dat Christus den Vader „verklaard“ heeft.

De kribbe van Bethlehem is zoover verwijderd van
een Goddelijk „incognito“, dat behalve alle profetieën,
nog tal van bijzondere aanwijzingen in de Kerstdagen
aan herders, aan Zacharias, aan wijzen, aan Herodes,
duidelijk gemaakt hebben wie deze geboren Koning was.
Om van de latere werken „uit God gedaan“ als vele
gewisse kenteekenen, maar te zwijgen.

Geloof is dus niet respect voor Gods incognito. Maar
geloof is de aanbidding van Christus als het afschijn-
sel van Gods heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zij-
ner zelfstandigheid.

Volkomen mee eens. God kwam op Kerstfeest niet
incognito, maar in een bedekking, die juist dien-
de om Hem kenbaar te maken. Getemperd
licht, dat zich bij de oogen aanpast, is geen ont-
trekking van licht, geen schijn, geen incognito, geen
duisternis, maar spaart de oogen, opdat ze niet
verblind worden en opdat ze straks zuiver en
sterk zouden kunnen ZIEN „naar de mate“ van
het volende schepsel. Het is dus juist het omge-
keerde van een verschijning Gods „incognito“.

De „mannen van Assen“ en de studenten.

In vervolg op hetgeen ik verleden week opmerk-
te, over de vraag, die ds Buskes aan de leden
zijner kerk voorlegt: „wat hebben de mannen van
Assen voor de studentenwereld gedaan?“, neem
ik hier over iets van wat ds Hey in „Zeeuwsche
Kb.“ hem tegenvoert:

Hebben die mannen van Assen indertijd niet de
Vrije Universiteit gesticht? En is die Vrije Universiteit
dan niet opgericht ook voor de studentenwereld, die
men daar hoopte saam te brengen?

Hebben die mannen dan niets gedaan voor de stu-
dentenwereld?

Zijn de mannen van Assen niet bezig om in deze
dagen een kapitaal bijeen te brengen om de V. U. uit
te breiden met een vierde faculteit: een Wis- en Na-
tuurkundige faculteit, die juist voor die studenten-
wereld van zoo onberekenbaren zegen kan worden?

Doen die mannen van Assen dan niets voor de stu-
dentenwereld?

Moet men niet denken aan blindheid, wanneer dat
alles, alsof het van geen betekenis is, wordt over
't hoofd gezien?

Zeker het is een ander wijze, om op de studenten-
wereld invloed te oefenen, dan de N.C.S.V. volgt, maar
heeft al dit werk omdat het anders is, dan gansch
geen betekenis?

En het werk van de mannen van Assen heeft ook
vrucht gedragen voor de studentenwereld aan de an-
dere Universiteiten.

Dat aan de publieke Universiteiten nu professoren
gevonden worden van positief Christelijke belijdenis,
zelfs van Geref. belijdenis, is dat niet mee ook een
vrucht van de actie op staatkundig terrein, waarin de
mannen van Assen een belangrijk aandeel hadden?

Of heeft het voor die studentenwereld geen beteke-
nis dat daar zulke professoren gekomen zijn?

Het is wel merkwaardig — maar met een droeve
merkwaardigheid — dat de Schrijver, die zoekt te
waardeeren het goede, dat er is in den Vrijzinnigen
Christelijken Studentenbond, tegelijkertijd geen oog
toont te bezitten om te kunnen waardeeren het goede,
dat de Gereformeerden voor de studentenwereld deden
en doen.

De pastorie van Tienhoven.

Over de verleden week onder „Kerkelijk Leven“
vermeldde conclusie van den Officier van Justitie
betreffende de pastorie der Geref. Kerk te Tien-
hoven, die door haar vroegeren predikant nog steeds
bewoond bleef, schrijft dr H. Kaajan in „Utr. Kb.“:

Deze uitspraak van den Officier van Justitie be-
vreemdt ons niet. Onderstelt eens even, dat in Neder-
land de handeling van Ds F. L. Smelik, die na zijn af-
zetting, in de pastorie van de Gereformeerde Kerk won-
nen bleef, als wettig gesanctioneerd werd, dan zou op
kerkelijk terrein de zuiverste willekeur hoogtij gaan
vieren en (om een voorbeeld te noemen) de Ned. Her-
vormde Kerk waarschijnlijk aanstonds uiteenvallen.

Het Pausdom leest te weinig.

In „De Vrije Westfries“ staat een advertentie,
beheersende de mededeeling, dat ds H. C. v. d.
Brink „op de gewone plaats“ een lezing zal hou-
den over „De Kerk“, Ondertoeekend: Het Comité.
Hierna volgt dit onderschrift:

„Calvijn klaagt in zijn Tractaat van de Ergernissen
op bladzijde 37: „Maar zoo uit dien boek (het Paus-
dom) eenige ergernis komt, geschiedt dit daarom, dat
onze schriften niet worden gelezen.“

Is deze klacht heden geheel overbodig?

Als ik mij niet te zeer bedrieg, behoor ook ik
tot het pausdom. Laat ons het hoofd buigen: wij
lezen te weinig. Opzoomer zei: bouw scholen, dan
gaan de gevangenen dicht. De inviteurs van
ds v. d. Brink zeggen: lees kranten en de kerkelijke
vrede daagt. Maar Opzoomer zei nog: bouw scho-
len in 't algemeen. Hier is het wachtwoord: lees
onze krant speciaal.

Overigens zegt een nuchter mensch, dat Luther
en Calvijn meer nota namen van het pausdom,
dan deze reformatoren van wat zij voor pausdom
zeggen te houden.

Sacrament en Woord.

Ds J. D. Boerkoel schreef in „Geref. Kb. Water-
graafmeer“ een artikel ter voorbereiding op het
heilig avondmaal. Hij zegt o.m.:

Het Sacrament is immers niet méér dan het Woord,
juist het omgekeerde is het geval. Wel staat bij het
Sacrament waarschuwend het dreigende woord: „Wie
onwaardiglijk eet en drinkt, die eet en drinkt zich-
zelf een oordeel“, maar van het Woord geldt — en
dat is niet minder ernstig — dat het mijn oordeel
kan verwaren: als ik den weg weet, en niet bewan-
del, dan word ik niet dubbele slagen geslagen. En
ook is het Avondmaal niet van grooter gewicht dan
de Doop, dien ik zoo herhaaldelijk als toedienen.

Volkomen juist. De consequentie van wie het
avondmaal voorbijgaat, omdat hij het niet „ont-
heiligen“ wil (zonder te bedenken, dat het toch

positief moet „geheiligd“ worden, is deze, dat ook de moed ontbreken moet, om den dienst des Woords bij te wonen en den ambtelijken zegen te ontvangen.

Over China, Chr. Stud. Ver., Y. M. C. A., John Mott e. a.

Heel het jongste nummer van „De Macedoniër“ (32 bl.) is geschreven door ds D. Pol. Het nummer is zeer belangrijk, niet het minst door hetgeen ds Pol schrijft over de zending in China.

Het artikel is leerzaam, niet het minst voor wie in deze dagen nadenkt over verschijnselen als de N. C. S. V. in haar verhouding tot de wereldorganisatie van chr. studenten. Velen zeggen: heb liever te doen met de vereenigingen van algemeen christelijken „grondslag“, dan met een uit eigen beginsel opgebouwd werk. Dat die oproep meestal het begin der ontbinding is, blijkt soms niet zoo duidelijk, als men alleen maar binnen enkele meters afstands waarnemingen doet, doch het wordt te duidelijker, als men eens let op het buitenland.

Ds Pol begint op te merken, dat vroeger de zending in China orthodox was:

De Zendingsgeschiedenis op China gewaagt op iedere bladzijde van een geloof, een moed en een zelfverloochening, die sterk aan de dagen van de Apostelen doet herinneren. Noch tegenstand, noch lijden, noch martelaarsdood konden deze pionierzendingen weerhouden. De opdracht van Christus was duidelijk en klaar voor hen en de nood van China's miljoenen drong.

Onder Gods zegen wierp hun arbeid rijke vruchten af: overal tot in de verafgelegen streken des lands ontstonden allengskens jonge, bloeiende gemeenten, de kern eener gezonde inheemse Christelijke Kerk, gevolgd in de voornaamste plaatsen door hospitalen, scholen en andere takken van Christelijken arbeid. De Bijbel werd in alle bestaande dialecten vertaald en werd, vooral door het volhardend pogen van Chineesche evangelisten en colporteurs, door gansche China verspreid.

Tot op 1900, het jaar van den Bokser-opstand, was de Protestantische Zending in China onbetwist orthodox. Zij stond op positief reformatorischen bodem.

Maar het modernisme liet de orthodoxie het moeilijke pionierswerk verrichten en kwam toen de zaak beervaren:

Onder den drang der moderne stroomingen werden de eertijds strenge eischen tot toelating als zending milder en bleken sommige modern-gezinde leden der zendingbesturen in het moederland er niet afkeerig van, dat ook hunne gezindheid onder de zendingen vertegenwoordigd zoude zijn. De buitenkerkelijke organisaties gaven den eersten stoot, enkele zendingbesturen volgden, en zoo werden tegelijk met orthodoxe ook moderne zendingen naar China uitgezonden. Eerst onopgemerkt, als enkelingen en bij wijze van uitzondering, later openlijk, bij tientallen en als eene vanzelfsprekende zaak.

Deze moderne zendingen begonnen geen nieuwen, afzonderlijken arbeid, maar nestelden zich in de reeds gevestigde orthodoxe onderwijs-inrichtingen en kerken. In de eerste jaren werd zeer voorzichtig een gematigd modernisme aangediend en dat in beperkten kring. Later, als gevolg van het steeds krachtiger worden van den invloed der modernen in het moederland, maakte de zuurdesem-politiek van vreedzame penetratie plaats voor een meer openlijke propaganda en een krachtiger optreden.

Vooral de houding, die men aannam tegenover de studenten, werkte het modernisme in de hand:

Van de Chineesche studenten, die naar Amerika of Engeland getogen waren om hun studien aan de Westersche Universiteiten te voltooien, kwamen velen onder den invloed van moderne professoren en predikanten in die landen.

De meesten waren reeds in China, zij het dan ook zeer oppervlakkig, met het Christendom in aanraking geweest, sommigen waren scholieren van zendingsscholen of wel kinderen van christen-ouders. Het is duidelijk, dat en het onchristelijke aanzien der Westersche beschaving en het semi-rationalisme hunner christelijke professoren een ware revolutie in het denken dezer jongelingen teweeg bracht en dat — in het geval van sommige christenen onder hen — hun onbeproefd geloof ernstig geschokt werd. Het kostte hun professoren weinig moeite dezulken los te maken van hun „ouderwetsch kindergeloof“ en ze te winnen voor de „nieuwe en bredere opvatting van de Christelijke religie“.

Eenmaal teruggekeerd in China, werden deze pas gepromoveerden met open armen ontvangen door de liberale zendingen, die zeer terecht in hunne komst eene machtige versterking hunner positie zagen en die niet nalieten velen hunner door aanlokkelijke voorwaarden als collega's aan Christelijke inrichtingen van hooger onderwijs, Chr. Stud. Ver., en Y. M. C. A. te verbinden.

Den pioniersarbeid en evangelisatiearbeid bijna uitsluitend aan de orthodoxen overlatend, concentreerden de modernen al hun krachten op de vorming der studenten in de groote onderwijs-centra der verdrags-haven en andere belangrijke steden aan de spoorwegen. „Geef ons de Chr. jeugd“, zoo redeneerden zij, „en de toekomstige kerk behoort ons“. Vooral werd veel aandacht geschonken aan de omzetting der theologische scholen. Noch geld, noch moeite werden gespaard om dit doel te bereiken en allerlei, ook zeer twijfelachtige, middelen moesten dienen. Ten koste van elken prijs moesten de toekomstige predikanten gewonnen worden. Die zouden blijken, als inheemse leiders in verantwoordelijke posities geplaatst, zelfs van meer nut te kunnen zijn voor het verspreiden van moderne theorieën dan hun buitenlandse collega's.

De beste methoden om de orthodoxe seminariën en

bijbelscholen onder moderne leiding te brengen, is ongetwijfeld geweest de oprichting der z.g. „unie-instituten“, waar zendingen van verschillende zendingscorporaties op een zeer brede basis samenwerken en waar alle richtingen getolereerd worden.

De geschiedenis der laatste vijftien jaren in China heeft ten duidelijkste aangetoond, dat zoodanige inrichtingen de een na de andere haar positief-christelijk karakter verloren hebben en ten slotte verlopen zijn in moderne cultuur-instellingen, die wel Christelijk in naam bleven en door zendingsgelden onderhouden bleven, maar waar de Christus der Schriften, de Zoon Gods en Zaligmaker der wereld Zijne plaats heeft moeten inruimen voor een Jezus van moderne inbeelding, een ideaal-mensch, revolutionair en hervormer der maatschappij. De Yen Ching Universiteit te Peking is hiervan een teekend voorbeeld.

De Chineesche Y. M. C. A., die zich langs geheel andere lijnen ontwikkeld heeft dan haar zuster-vereenigingen in Westersche landen, is met de Chr. Stud. Ver. één der geschikte voortuigen geweest voor de verspreiding van het modernisme in de Chineesche kerken.

Het gebrek aan scherpe lijnen en vastheid van principe, gevoegd aan de zucht om, vrij van enig kerkelijk toezicht, hare eigen beginselen en methoden vast te stellen of te wijzigen naar de behoefte der wisselende tijdsomstandigheden, heeft er toe geleid, dat het woord „Christelijk“ onder hen een uiterst vaag begrip is geworden. De orthodoxen onder hunne gesalarieerde secretarissen hebben geleidelijk plaats gemaakt voor modernen en mannen van zeer liberaal-politieke gezindheid.

Via de zendingssactie kwam zelfs de vrijmetselarij zich opwerpen op den door het bloed der orthodoxe martelaren gedrenkten akker der zending:

Dat hun liberalisme eer begeerd dan getolereerd werd, valt af te leiden uit het feit, dat sommigen zich reeds te voren in hunne uittalingen hadden doen kennen als waardige discipelen van Strauss, Bauer, of Renan en dat bijvoorbeeld de leiding van zulk een inrichting werd toevertrouwd aan een Amerikaanschen Y. M. C. A.-secretaris, van erkende moderne beginselen, die bekend stond een der hoogste rangen te bekleeden in een vrijmetselarsloge. Noch zijn positie als zending, noch die van Directeur eener belangrijke zendingeninrichting bleken voor hem beletselen te zijn, om in zijn qualiteit van „Meest Waardige Hooge Beschermheer van het Algen. Grootte Chapter van de Orde van de Ster van het Oosten“ een afdeling van deze cult in China te stichten, waartoe ook verschillende zendingen als lid toetraden.

Veel belovende Chineesche studenten worden naar Amerika gezonden ter opleiding aan een der moderne seminaries (bij voorkeur het „Union Theological“ Seminarie te New-York) en keeren na enkele jaren terug om als secretarissen in de Y. M. C. A. werkzaam te zijn. In welke richting hunne activiteiten op christelijk gebied zich dan bewegen is licht te bevroeden. Het is een droefv. maar onbetwistbaar feit, dat de bijbelklassen en discussiegroepen onder hunne leiding van dien aard zijn, dat mannen als Eerdmans, van Wijn-gaarden, en Aris zich daar volkomen thuis zouden gevoelen. Deze bijbelklassen hebben meer van dageraads-vergaderingen dan van vergaderingen van Christelijke Jongeren.

De naam van John R. Mott wordt ook in dit verband ter sprake gebracht:

Het „China Voortzetting Comité“, in het jaar 1912 onder den invloed van Dr. John R. Mott te Shanghai gevormd, en in 1922 gereorganiseerd als „De Nationale Christelijke Raad“, heeft eveneens veel bijgedragen tot de losmaking der Chineesche Christenen van den Bijbel en van het historische Christendom, en wel hoofdzakelijk omdat de dominerende elementen van dien Raad in zeer nauwe verbinding stonden met de liberale groepen in de Amerikaanse kerken en door deze ruim van fondsen voorzien werd.

En terwijl hier te lande de pers het vraagstuk behandelen moet, wat te denken is van een gemeenschappelijke conferentie — op Zondag — waar prof. de Graaf (modern) en ds Buskes (vroeger predikant bij de Geref. Kerken in Nederland) naast elkaar de belangen der studenten willen behartigen, daar spreken ze in China uit, dat die twee niet gemeenschappelijk kunnen werken. Immers, ds Pol, sprekende over de vrijzinnigen in China, merkt op, dat

zoodra de modernen daar te lande er toe kwamen om in één hunner invloedrijkste bladen de antithese tusschen orthodoxen en modernen aldus scherp te stellen, deze antithese ten volle geaccepteerd werd door de Chineesche leiders der modernen in China, die op grond ervan de wenschelijkheid uitspraken, dat de Zendingbesturen voortaan geen orthodoxe, maar alleen moderne zendingen naar China zouden uitzenden:

„Twee wereldbeschouwingen, twee zedelijke idealen, twee godsdiensten zijn met elkander in botsing gekomen... van een midden-van-den-weg-neutraliteit en ontwikkeling kan geen sprake zijn... Het conflict is tusschen 2 werelden: de wereld van de traditie en de wereld van het modernisme. De eene is scholastiek, statisch, autoritair, individualistisch, de andere is levenskrachtig, dynamisch, vrij en sociaal. Er is hier een botsing, even hevig en grimmig, als tusschen het Christendom en het Confucianisme. Liefelijke woorden kunnen het verschil niet verborgen houden. „Gezegd zij de band“ kan gezongen worden tot aan den laatsten snik, maar kan deze twee werelden niet te zamen binden. De God der fundamentalisten (diegenen, die vasthouden aan de fundamentele waarheden der Schrift. Vert.) is één God: de God van het modernisme is een andere. De Christus der fundamentalisten is één Christus; de Christus van het modernisme is een andere; de Bijbel der modernen is een andere. De Kerk, het

Koninkrijk, de verlossing, de voleinding aller dingen — deze zijn alle één ding voor de fundamentalisten en een ander ding voor de modernen“.

Hier komt het modernisme in China amen zeggen op de bezwaren, die ds C. Lindeboom in „N. H. Kbl.“ en dr K. Dijk in „Haagsche Kbl.“ hebben ingebracht tegen ds Buskes' overigens wel goedbedeelde poging.

Terecht wijst ds Pol op de consequenties, die ginds haastig voor den dag komen:

De teruggang van Bijbelsch Christendom tot een gematigd modernisme, van een gematigd modernisme tot een volgroeid modernisme, en van een volgroeid modernisme tot volslagen ongelooft moe in het Westen een proces van vele jaren zijn, in Oostersche landen, waar men geen eeuwen van Christelijke ervaring, traditie en historie tot ruggeleuning heeft, gaat deze achteruitgang oneindig veel sneller en radicaler in zijn werk.

De Chineesche discipelen gaan in dit opzicht boven hunne Westersche meesters.

Een feit uit vele moge ter illustratie dienen. De studenten-secretaris der Y. M. C. A., sedert een negental jaren als zoodanig te Peking werkzaam, de Amerikaan J. L. Childs, schreef in een veel gelezen religieus maandschrift uitgegeven door een groep Chineesche Christelijke professoren, Y.M.C.A.-secretarissen en predikanten o.m. het volgende:

„Onze huidige opvatting van God is in enkele belangrijke opzichten verschillend van, en naar ik geloof, beter dan de opvatting, die Jezus had...“

En wie droeg voor zulke uitspraken mede de verantwoordelijkheid?

De hoofd-redacteur van dit blad, Dr. T. T. Lew, een bekend leider der Chr. Stud. Ver., die de verantwoordelijkheid draagt, dat dergelijke artikelen in ditzenden exemplaren onder de Chineesche Christenen verspreid worden, was Chineesch afgevaardigde op de Wereld Conferentie „on faith and order“ in Augustus j.l. te Lausanne gehouden.

Hier volgt nog een citaat van een ander:

Hij schreef in een ander blad, eveneens geredigeerd door predikanten en leiders in de Y.M.C.A. en studentenkringen, een zestal artikelen, waarin hij trachtte aan te toonen, dat de leer van het plaatsvervangend lijden en sterven van Jezus onmogelijk te handhaven was, en uit een moreel oogpunt, zelfs beslist verwerpelijk was.

Welke tactiek soms gevolgd wordt om orthodoxe zielen te winnen voor het werk van moderne geesten, zegt ds Pol aldus:

De oudere leiders hebben leeren inzien, dat open sprake hun eigen zaak slechts schade kan doen. Voorzichtigheid als van de slang is geboden en lever ten slotte betere resultaten op. Of, in de bewoordingen van meer ervarenen: „Directe aanvallen op de orthodoxe fortificaties wekken slechts ongewenschte vijandschap op.“

„Laat de waarheid onopgemerkt door de achterdeur van hun verstand binnensluipen, als de voorpoort gebarricadeerd blijkt te zijn.“ „Prek op zulk een wijze, dat zelfs de heiligen onder hen er niet op verdacht zijn.“ „Behoud de orthodoxe termen en geef ze een andere beteekenis, of, dien nieuwen wijn toe, in oude lederen zakken.“ „Benam volmondig alle leerstukken, natuurlijk met een verstandelijk voorbehoud.“

En tot welke consequenties men kwam, blijkt wel hieruit:

Zij geven zich doorgaans veel moeite om de Christelijke religie met de ongelovige wetenschap te verzoenen en hebben in hunne pogingen daartoe zeer belangrijke offers ten koste van het Christendom gebracht. Ook bejerven zij zich om een compromis tot stand te brengen tusschen het met den eisch des tijds in overeenstemming gebrachte Christendom en het goede in de inheemse godsdiensten en Chinese cultuur. De opzienbare en van alle zijden sterk veroordeelde Christus-verloochening op den eersten Paaschdag van 1925, toen te Peking tegenwoordigers van verschillende Christelijke groepen, onder leiding van den Amerikaanschen zending, Dr. Gilbert Reid, den Zwitserschen Y.M.C.A.-leider Dr. de Vargas, en den Chr. Stud. leider Dr. T. T. Lew, allen in toga gekleed, hunne eerbiedige hulde gingen brengen aan den Panxhan Lama, een geincarneerden Boeddha, was niets anders dan een weerszinwekkende uiting van dit streven.

Tegen deze modernistische veroveringstochten kwamen gelukkig de orthodoxen in verzet:

Na vele jaren van geduldig zwijgen en tijdelijk toezien moest er — zoo gevoelde men — eindelijk iets geschieden.

Dit algemeen gevoelen kwam in 1920 tot uiting door de oprichting van de „Bijbel-Unie van China“. Hiermede was de eerste schrede gedaan, enerzijds tot consolidatie der orthodoxe positie en anderzijds tot een openlijke positie nemen tegen het modernisme op het zendingsveld.

En tenslotte ging men nog verder:

Een tweede belangrijke stap in die richting werd gedaan in 1925, toen de laatste groote conservatieve groepen zich bij den „Nationaal Christelijken Raad“ terugtrokken. Deze Raad was in 1922 gevormd als een administratief en raadgevend lichaam voor de gansche Protestantische Zending in China. Als eene laatste poging om de uitwendige eenheid der Zending te behouden, stelde een deel der orthodoxe leiders tot samenwerking toe. Ook deze poging faalde. Het bleek maar al te duidelijk, dat deze medewerking in den grond der zaak de verdere verbreiding van het moder-

nomie
dien B
de clat

Ik he
werpt ee
een synt
wint. Vi
der scrij
met ver
aan onv
getypeer
Pol is e
Buskes
wat heb
de studie
studente
opent
kan op
rustig m
antwoor
Neen,
dingen.
laat ze
rieisme,
beweging
doen, die

De heel
boeken, d
zijn jonge
deren van
weer de
meisje m
en die n
Gras, een
is met z
tekst als
omdat de
vene zelf
geschreef
zo nopen
nen aantr
in ieder c

Van tijd
ous gereg
Het bog
het best.
Hoewel
maandelijk
maari begi
de jaren
We zijn
Maar dat
kan intee
roeds vers

Kan leg
kurreeren.
eolste wor
voor finge
Mevrouw
een roman
raties“ 18
trekt roed
rende het
op het Chr

Dit tijds
doels in e
lig lezen.
schreven
zoeklicht v
tament, sc
tekening
geeft; Prof
over het
vertelt van
die voor
zeeren; De
Heilige La
Hoerkoel, e
steeds int
den kijker
waarnemer
houdend, a
op het pag
illustraties

De Reda
interessent
uit. Er wor
het modera
daarbij nie
ook een fl
oeren met

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Stedum: E. Beukema, te Nijawier en L. ten Kate te Looesma. Vrouwepolder-Gapinge: J. Koolstra, cand. te Amsterdam en P. v. d. Werff, cand. te Doornburg.

Beroepen te:

Haarland, Molickerke, Molenaarsgraaf-Brandwijk, Noordcharwoude, Sellingen en Sluiskerke: M. Vreugdenhil, cand. te Rotterdam. Frachtster Compagnie, Hoogersmilde, Wormer en Zoukamp: D. de Zwart, cand. te Ooster-Nijkerk (Fr.). Goeteren-Gelselaar: M. Elzinga te Grootevorst. Leiderdorp: J. Wijngaard te Charlois. Velsen: Dr. D. J. v. Katwijk te Oegstgeest.

Aangenomen naar:

Raamsdonk e.a.: F. de Vries, cand. te Oegstgeest.

Bedankt voor:

Almelo (2e pred.): Dr. G. B. Wurth te Oost- en West-Souborg. Deventer: B. M. M. Horjus te Rijen. Gravenmoer, Moordrecht en Ooster-Nijkerk: F. de Vries, cand. te Oegstgeest. Oudemirdum: P. Bekman te Lemmer. Schiphuden: J. Donner Azn. te Britsum. Wilnis: J. C. Houtzagers te Reeuwijk.

Introde te:

Zuiden: C. L. A. M. v. Pavvelde, Teist 1 Cor. 2:2.

Afscheid van:

Wansee: A. d. Streek: A. J. Bouma, Tekst 1 Cor. 15:58.

Overleden:

J. Offringa, Em. pred. v. Westbroek (1880) jaar.

Naam:

Te Delfshaven zag de Geref. Kerk de plaatsaanduiding in haar naam gewijzigd in Rotterdam (Delfshaven).

Kerkbouw:

De Kerkraad der Geref. Kerk te Bolsward besloot tot den bouw van een nieuwe kerk op een nieuw terrein.

Ds. J. Sybesma

Naar wij vernemen moet Ds. J. Sybesma, Geref. predikant te Dedemsvaart een gedeelte van zijn ambtelijk arbeid op medisch advies laten rusten.

Candidaten tot den H. Dienst:

De heer J. Koolstra, Theol. cand. aan de Vrije Universiteit wonende te Amsterdam-West, Haardemmerweg 237, deelt mede, dat hij thans gaarne een eventueel beroep van een der Geref. Kerken in overweging zal nemen.

De heer P. Mellis, theol. cand. te Groningen, betoepen predikant bij de Geref. Kerk van Gees, is door de Classis Coevorden peremptoer gekozen tot de bediening des Woords en der Sacramenten toegelaten.

Door de Classis Rotterdam is na praeparatoir examen bij de Geref. Kerken beroepbaar verklaard de heer P. M. Veldhuizen, wonende te Rhooen, cand. aan de Theol. School te Kampen. De heer Veldhuizen is bereid na 12 Februari a.s. een eventueel beroep in overweging te nemen.

Nog niet beroepbaar:

Cand. M. Bouman, te Uithuizen, zal thans gaarne des Zondags de Gereformeerde Kerken dienen, maar verzoekt voorlopig nog geen beroep op hem uit te brengen.

Zijn adres is van 23 Jan. af: te Helmersstr. 55 II Amsterdam (W.).

Gedentreeken op het graf van Ds. J. H. Donner.

Gehoor gevende aan de stemmen die opgingen uit de Gemeente om te komen tot oprichting van een gedentreeken op het graf van onze overgeleiden Ds. J. H. Donner, is de Kerkraad er toe overgegaan een Commissie te benoemen om in overleg met de stichting „Verderst“ en de Geref. Kerk van Nieuwduin te gelden voor dit doel te verzamelen. Deze commissie bestaat uit de hr. M. de Nooijer, G. Dorlijn, L. Berk, W. van de Waal.

Mochten er Broeders en Zusters zijn buiten den kring Breda, h.v. oud-lidmaten, die met dat doel sympathiseeren, dan kunnen zij hun bijdrage zenden aan een der commissieleden of storten op de giro-rekening nr. 60682 van L. Berk, Nassaustraat 35a, Breda.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Tweetal te:

Haarlem: Joh. Jansen te Leiden en C. S. v. d. Vor te Arnhem. Dordrecht: W. Rijseveld te Haarlem en Joh. Jansen te Leiden.

Bedankt voor:

Hillegom: D. Driessen te Gravenzande. Werkendam: P. de Smit te Boskoop.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Bedankt voor:

Goes: A. de Blois te Dirksland. Grand Rapids (Mich., N.A.): H. Kiviet Jan. te Veenendaal.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Dialist te:

Hilversum (vac.): J. van Leeuwen; W. J. v. Lokhorst te Delfshaven; K. J. v. d. Berg te Amersfoort en S. v. Dorp te Den Haag.

Beroepen te:

Amsterdam: J. H. Mulder te Zoeterwoude. Den Haag (toez.): J. D. v. 't Hof te Wilnis. Heer Hugowaard: G. J. Romijn te Hoensveld (Z.-H.). Katwijk a. Zee: P. de Bruijn te Driebergen. Kockengen: C. J. Leemans, Em. pred. te Zwart. Lago-Vuursche: J. Ronge te Hoogblokland. Puttershoek: D. Bax te Oude Tonge. Roermond: H. v. Elst te Henderen (Geld.). Werkendam en Amstelveen: W. J. Roscam Abbing te Eindhoven.

Aangenomen naar:

Alphen a. d. Rijn: Joh. Stedeker te Wierp. Delden (toez.): J. W. Samberg te Oyen.

Bedankt voor:

Borelio: J. Vink te Drimmelen (N.-Br.). Garderen: J. H. Koster te Moutfort. Ome (Gd.): J. v. Amstel te Putten (G.). Scheveningen: G. B. Westendorp te Fellevoerd (R'dam). Stedum: S. Ylstra te Hijkersmilde.

Introde te:

Hansweert: F. W. J. Brümmer, Tekst Joh. 14:6. Sneek: H. J. Honders, Tekst 1 Tim. 3:16.

Overleden:

H. J. L. Poort, pred. van Streefkerk, 70 jaar.

„Ons Reisblad“. Orgaan van de Nederlandsche Christelijke Reisvereniging. Hoorn. — Drukkerij Edeco.

In onze tijd, waarin het reizen, ook naar het buitenland, iets heel gewoons is, is dit blad voor onze menschen een uitstekende gids. Het komt iedere veertien dagen met een programma, zoo rijk en zoo verlokkelijk, dat menigeen verlegen zal zijn een keuze te doen. Het houdt rekening met verschillende beurzen. Het biedt door illustraties een voorproefje van wat men genieten kan. Inlichtingen van allerlei aard, zoo zij slechts op het reizen betrekking hebben, worden kwistig gegeven. Soms bevat het enthousiaste beschrijvingen van tochten, welke men gemaakt heeft.

Daar zit in onze Christelijke Reisvereniging een magnifieke organisatie en wat nog meer waard is... een Christelijke geest.

„Christelijk Tijdschrift voor Radio“. Officieel orgaan van de Ned. Christel. Radio-vereniging.

Wageningen. — Gebt. Zomer en Keuning.

De derde jaargang (1927) gewaagde van zwaren strijd. Het heeft heel wat gekost eer het Christelijk volksdeel zijn rechtmatig deel van den ether kreeg. Dat wij in gunstiger condities zijn gekomen, is niet het minst te danken aan de taale volharding van den voorzitter der Vereniging, welke dit tijdschrift tot orgaan heeft Mr. A. van der Deure. Men kan hem niet beter danken dan door zich op dit tijdschrift te abonneren. Het geeft niet alleen wekelijks het gedetailleerde programma van wat over den ether zender door de Ned. Chr. Radio Ver. wordt uitgezonden, het bevredigt niet alleen het verlangen om hen die spreken of zingen ook te zien door het opnemen van portretten, het houdt er niet alleen een vragenbus op na en geeft niet alleen instructieve artikelen, maar het houdt ook op de hoogte van den radio-strijd, die veel sprekende trekken van overeenkomst vertoont met den schoolstrijd.

De portretten zijn weleens verouderd, omdat zij op meer aanvallen leeftijd genomen schijnen te zijn. Maar dat is natuurlijk niet de schuld van dit tijdschrift.

Ieder Christelijk gezin, dat een radio-toestel bezit, is zedelijk verplicht, zich dit tijdschrift aan te schaffen.

„Antirevolutionaire Staatskunde“. Orgaan van de Dr. Abraham Kuyperschooling.

Kampen. — J. H. Kok.

Nog niet zoo lang geleden werd aan deze periodiek in ons blad een artikel gewijd. Daarom volstaan we thans, met nog eens de aandacht te vestigen en op de driemaandelijksche en op de maandelijksche uitgave.

In de rubriek „Buitenlandsche Kerken“ citeeren we een fragment van een artikel, voorkomend in het laatste nummer.

„Cijfers en Feiten“. Gids voor het Politiek en Sociaal Leven.

Aalten. — N.V. de Graafschap.

Bevat maandelijks een waardevolle perschoon over de politieke en economische onderwerpen van den dag. Biedt aan allen, die op eenigerlei wijze aan politiek doen en met de sociale noodden in aanraking komen, kostelijk materiaal. Niet van alle tijdschriften kan getoond worden als van dit; indien het niet bestond, moest het opgericht worden.

„Diaconaal Correspondentieblad“. Redactie: Mr. R. van Maare en Mr. A. J. L. van Beek.

Kampen. — J. H. Kok.

Concentreert zich geheel op de armverzorging, speciaal op de Gereformeerde diakonale. Is bepaald onmisbaar voor onze diakenen, die er liefst niet per diakonie, maar persoonlijk op moeten intekenen. Heeft indirect belang voor alle kerkeraadsleden. Verdient waardeering ook van gemeenteleden, die niet in het ambt staan.

„Het Ouderlingenblad“. Onder Redactie van Prof. Dr. G. Ch. Aalders e.a.

Zutphen. — Fa. J. B. v. d. Brink.

Concentreert niet zoo sterk als het Diaconaal Correspondentieblad. Artikelen, die niet specifiek voor ouderlingen zijn bestemd, bevatten evenwel doorgaans een inleiding, waarin wordt duidelijk gemaakt, waarom ze hier worden opgenomen. Ouderlingen schrijven er betrekkelijk weinig in. De inhoud is steeds interessant.

„Homoeopathisch Maandblad“. Onder Redactie van Dr. D. K. Muning en D. K. Boom.

Den Haag. — Roepers Drukkerij.

Niet alleen dienstig voor aanhangers van de Homoeopathische Geneeswijze, maar ook voor anderen. Het nummer van Dec. j.l. bevat b.v. het vijftiende artikel over Zwitsersche Bad- en Luchtkuurplaatsen, de „vaccinatiestrijd“, „over zuigelingen en hun verzorging“.

„De Harp“. Maandblad ter bevordering van de Toonkunst onder de Christenen in Nederland. Redactie en Administratie: F. Pijman, Amsterdam.

Inhoud van het Januari-nummer: „Het orgel in de Oude Kerk te Amsterdam“, „Waarom langer een groot deel van onze psalmbondel ongebruikt gelaen“, „Verslagen enz.“ en last not least een Muziekbijlage, waarin Psalm 26, Psalm 42, „Daar is maar één Holland“.

Deze inhoudsopgave is op zichzelf al een beoordeeling.

„De Magistratuur“. Orgaan van de Vereniging van Burgemeesters, Wehouders en Secretarissen „Jou van Prinsterer“.

Goes. — Oosterbaan en Le Cointre.

Eerst wanneer meer nummers verschenen zijn, kunnen wij van deze periodiek een recensie geven.

HEPP.

Naschrift: Andere periodieken zijn of worden door anderen in ons blad gerecomendeerd.

H.

nisme slechts bevorderde en dat de orthodoxen in dien Raad hoofdzakelijk dienden als een vlag om de clandestiene lading te dekken.

Ik heb dit artikel breed geciteerd, want het werpt een helder licht op de fineste gevolgen van een synthesebeweging, die ook in Nederland veld wint. Verzel daartegen wordt ook van den kant der scribenten in de pers van de J. G. Geelkerken met verschillende bijvoeglijke naamwoorden, die aan onvrede niets te wenschen overlaten, getypeerd. Hier kan men de gevolgen zien. De pol is ook maar een „man van Assen“, zal de Buskes zeggen; en ik denk weer aan zijn vraag: wat hebben die mannen van Assen gedaan voor de studentenwereld? Iemand, die de oogen ook der studenten door zulke welgedocumenteerde artikelen opent voor de gevolgen eener synthesebeweging, kan op dergelijke ootmoedige vragen van ds. Buskes rustig neerzien. Zijn artikel geeft er een royaal antwoord op.

Nee, ik combineer hier geen ongelijksoortige dingen. Uit China komt hier een waarschuwing. Laat ze maar weer smalen over gereformeerde farizeïsme, als ziekte van wie tegen deze synthesebeweging waarschuwen; ze weten niet, wat ze doen, die zulke dingen zeggen en — laten drukken.

K. S.

BOEKBESPREKING.

Buurtgenootjes door Jac. v. d. Kley, met plaatjes van D. Viel, uitgegeven in de reeks „Bloemen in 't Koren“, bijde boeken voor kinderen van acht tot twaalf jaar.

Laren. — A. G. Schoonderheek.

De heer v. d. Kley is een bekend auteur van kinderboeken, die weet, waarmee en hoe hij de aandacht van zijn jonge lezers boeien moet. In dit verhaal voor kinderen van acht tot twaalf jaar legt hij van dat vermogen weer de proeven af. 't Is de geschiedenis van een meisje uit een stedenmaterswagen, wier vader streeft en die nu wordt opgenomen in het gezin van Baas Gims; een historie van veel en bont gebeuren — 't boek is met zijn vele aardige teekeningen tusschen den tekst als een film — maar altijd de aandacht trekkend, omdat de vorm van beschrijven fris en het beschreven zelf levendig is. 't Verhaal is in neutralen geest geschreven, maar het heeft niets, dat ons tot ontraden zou nopen en veel, dat het als lectuur voor de kleinen aantrekkelijk maakt. De uitgave is keurig verzorgd, in ieder opzicht af.

C. T.

Tijdschriften.

Van tijd tot tijd reviewen we de tijdschriften, welke ons gerogeld worden toegezonden.

Het begin van een nieuw jaar leent zich daartoe het best.

Hoewel niet alle wekelijksche, maandelijksche of driemaandelijksche periodieken haar jaargang met 1 Januari beginnen, is het toch het gemakkelijkst ze naar de jaren te katalogiseeren.

We zijn nu reeds een paar weken in het nieuwe jaar. Maar dat helet niet, dat men nu nog best voor 1928 kan intekenen. De uitgevers zullen ongetwijfeld de reeds verschenen nummers gaarne toezenden.

„Het Schouwvenster“. Weekillustratie voor het Christelijk gezin. Bureau: N. Z. Voorburgwal 62, Amsterdam.

Kan tegen de beste illustraties van andere zijde konkurereeren. De foto's komen mooi scherp uit. Het aktuele wordt hier geboden. De H. E. van Arkel zorgt voor fijngestyleerde onderschriften bij bijbelsche platen. Mevrouw A. van Hoogstraten-Schoch publiceert daarin een roman „Swanevecht. Dagboek van twee generaties“ 1883—1890, 1920—1927. De titel op zichzelf trekt reeds. Al stonden niet alle verhalen, die gedurende het jaar 1928 erin voorkwamen op hoog peil, op het Christelijk gehalte valt geen aanmerking te maken.

„Op den Gids“. Tijdschrift voor het Christelijk Gezin.

Wageningen. — Gebt. Zomer en Keuning.

Dit tijdschrift houdt zijn reputatie op. Wij het grooten deels in causerie-stijl is geschreven, laat het zich prettig lezen. In het afgevoopen jaar werd het meest geschreven door Prof. Dr. A. van Veldhuizen, die het zoeklicht werpt op enkele trekken van het Nieuwe Testament, schetsjes uit de natuurlijke historie voor zijn rekening neemt en ongekunstelde reisbeschrijvingen geeft; Prof. Dr. J. Waterink, die aardige babbelsjes houdt over het kinderleven; Ds. W. J. J. Velders, die leuk vertelt van Joden en Jodengenooten; Ds. J. L. Pierson, die voor „Rembrandt en zijn kunst“ weet te interesseren; Ds. Th. C. Vriezen, wiens artikelen over het Heilige Land steeds aantrekkelijk blijven; Ds. J. D. Boerkoel, die op den mikijk staat binnen de grenzen en steeds interessante dingen ziet, Dr. J. Veldkamp, die den kijker richt naar het buitenland en zich een scherp waarnemer toont. Om kort te gaan: het is een onderhoudend, gezellig tijdschrift. Werd het steeds gedrukt op het papier van het „Kerstinummer“, zoo zouden de illustraties nog beter uitkomen.

„De Jonge Vrouw“. Geïllustreerd Christelijk Tijdschrift.

Haarn. — Bosch en Keuning.

De Redactie weet precies, wat onze vrouwelijke jeugd interesseert. Van dit tijdschrift gaat opvoedende kracht uit. Er wordt gedurig gewaarschuwd tegen de illures van het moderne jonge meisje in de wereld, maar vervalt daarbij niet in het „prekerige“. Het heeft tegenwoordig ook een feuilleton-bijvoegsel. De illustraties harmonieeren met het geheel.

aller dingen
entalisten en
amen zeg-
in „N. H.
Kb.“ hel-
s wel goed-
uenties, die
dom tot een
modernisme
en volgroei-
in het Wes-
stersche lan-
delijke er-
n heeft, gaat
en radicaler
opzicht boven
edien. De
rt een negen-
am, de Ame-
gelezen reli-
n groep Ch-
A. secretaris-
is in enkele
en naar ik
aus had...
n mede de
T. E. Lew,
lie de verant-
ikelen in dui-
Christen-
ardigde op de
in Augustus
nder:
as geredigeerd
A. en studen-
i hij trachtte
te vervangen
te handhaven
beslist ver-
m orthodoxe
an modern
en, dat open
n doen. Voor-
en levert ten
bewoordingen
op de ortho-
wenschte vij-
r de achter-
als de voor-
k op zulk een
niet op ver-
men en geel
wen wij toe-
dmoudig alle
ndelijk voor
kwam, blijkt
m de Christe-
schap te ver-
daartoe zeer
Christendom
n compromis-
len eisch den
ristendom en
n en Chinese
s zijden sterk
den eersten
vertegenwoor-
roepen, onder-
ling, Dr. Gil-
leider Dr. de
T. Lew, allen
gingen bren-
beorden Bood-
rdinwekkende
ringstochten
erzel:
y tijdelijk toe-
eindelijk iets
20 tot niting
van China“
n, enerzijds
en anderzijds
modernisme
r:
richting werd
conservatieve
elijken Raad“
ormel als een
or de gansche
ne laatste po-
nding te be-
te leiders tot
de. Het bleek
eking in den
an het moder-